

ಯುಗಪ್ರವರ್ತಕ ವಿಜ್ಞಾನಿ :

ಭಾರತದ ಭೌತವಿಜ್ಞಾನ ವಲಯಕ್ಕೆ ನೋಬೆಲ್ ಪಾರಿತೋಷಕ ತಂದುಕೊಟ್ಟ, ಭಾರತದ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿದ ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ

ಡಾ|| ಸರ್. ಸಿ. ವಿ. ರಾಮನ್

ಇಂಗ್ಲೀಷರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇಂಡಿಯಾಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಇಲ್ಲಿಯ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ನೌಕರಶಾಹೀಗೆ ಗುಮಾಸ್ತರನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಿಕೊಂಡುದಾದರೂ ಜೊತೆಗೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವಾರು ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತ ಮಾನವಕುಲಕ್ಕೆ ಚಿಂತನಾ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಕೂಡಾ ಉಂಟುಮಾಡಿತು. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರಪಂಚದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನೂ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ಬಗೆಬಗೆಯ ಜ್ಞಾನದ ಶಾಖೆಗಳನ್ನೂ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಹೊಸಹೊಸ ರೀತಿಯ ಸಂಶೋಧನೆಗಳ ಹುಡುಕಾಟ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಪ್ರಯತ್ನ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದದ್ದು ಸಹ ಇಲ್ಲಿಂದಲೇ. ಇಂಡಿಯಾದಲ್ಲಿನ ಯಾವುದೇ ತರಹದ ಪ್ರಗತಿ ಪರ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೂ ಬೆಳೆವಣಿಗೆಗಳಿಗೂ ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಮೈಯೊಡ್ಡುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವ ಬಂಗಾಲದೇಶವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ದಕ್ಷಿಣ ಇಂಡಿಯಾದಲ್ಲಿನ ತಮಿಳುನಾಡು ಅನಂತರ. ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತ ಮಾನವರಸಾಲಿಗೆ ಸೇರಿದ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ವೆಂಕಟ ರಾಮನ್ ಅವರು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯನ್ನೂ ಭೌತವಿಜ್ಞಾನದ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನೊಬೆಲ್ ಪಾರಿತೋಷಕವನ್ನೂ ಪಡೆದ ವಿಖ್ಯಾತ ಇಂಡಿಯಾದ ಭೌತವಿಜ್ಞಾನಿ.

ಇಂಡಿಯಾದ ಭೌತವಿಜ್ಞಾನವಲಯಕ್ಕೆ ನೊಬೆಲ್ ಪಾರಿತೋಷಕ ತಂದುಕೊಟ್ಟ ರಾಮನ್ ಅವರು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ. ನವೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳ ಏಳನೆಯ ತಾರೀಖು 1888 ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ. ತಂದೆ, ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಅಯ್ಯರ್. ತಾಯಿ ಪಾರ್ವತಿ ಅಮ್ಮಾಳ್. ರಾಮನ್ ಅವರ ತಂದೆಯವರು ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜಿನ ಅಧ್ಯಾಪಕರು.

ಸಿ. ಚಂದ್ರಕಾಂತ

ತಮಿಳುನಾಡಿನ ತಿರುಚಿನಾಪಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಎಸ್. ಪಿ. ಜಿ. ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಗಣಿತ ಹಾಗೂ ಭೌತವಿಜ್ಞಾನಗಳರಡರಲ್ಲೂ ಬೋಧಕರಾಗಿದ್ದವರು. ರಾಮನ್ ಅವರು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಇಂತಹ ವಿದ್ವತ್ಪರಸರದಲ್ಲಿ.

ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣದಿಂದ ಪ್ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿ ಕಾಲೇಜಿಗೆ

ರಾಮನ್ ಅವರ ಬಾಲ್ಯದ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳು ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿಯೇ ತುಂಬಿತು. ಅವರು ಐದನೆಯ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಕಾಲಿಟ್ಟಾಗ ಅವರ ತಂದೆಯವರಿಗೆ ತೆಲಗುನಾಡಿನ ವಿಶಾಖ

ಪಟ್ಟಣದ ಮಿಸೆಸ್ ಎ.ವಿ.ಎನ್. ಕಾಲೇಜಿನಿಂದ ಗಣಿತ ಮತ್ತು ಭೌತವಿಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಹುದ್ದೆಗೆ ಆಹ್ವಾನ ಬಂತು. ಬಂದ ಆಹ್ವಾನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ತೆಲಗುನಾಡಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿದರು. ರಾಮನ್ ಅವರ ಅಕ್ಷರಾಭ್ಯಾಸ ಶುರುವಾದದ್ದು ತೆಲಗುನಾಡಿನಿಂದ ಅನ್ನಬಹುದು. ಮುಂದೆ ತಂದೆಯವರಿದ್ದ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿಯೇ ತಂದೆಯೇ ಶಿಷ್ಯರಾದರು. ತಮ್ಮ ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಎಫ್. ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮ ದರ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸು ಮಾಡಿದರು. ಅನಂತರ ಬಿ.ಎ. ಓದುವ ಸೌಕರ್ಯ ಆಗ ಅಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮುಂದೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಬಿ.ಎ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ವಿಶಾಖ ಪಟ್ಟಣದಿಂದ ಮದ್ರಾಸಿನ ಪ್ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಒಂದು ಸೇರಿದರು. 1903 ರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ವರ್ಷದ ಬಿ. ಎ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾದರು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ್ದ ಸುಪ್ರಪ್ರತಿಭೆಗೆ ಚೈತನ್ಯ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಶುರುವಾಯಿತು.

ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ವಿದ್ವತ್ತು ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ನಾಗರೀಕತೆಗಳ ಪರಿಸರದಿಂದ ಬೆಳೆದುಬಂದಿದ್ದ ರಾಮನ್ ಅವರು ಮತ್ತಷ್ಟು ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭೆಗೆ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ತುಂಬಿ

ಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದರು. ತಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಅರಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಶುರು ವಾದದ್ದು ಈ ಕಾಲೇಜಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ. ಇಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ರಾಗಿದ್ದ ಪ್ಯೂ|| ಇ. ಎಚ್. ಇಲಿಯಟ್ ಅವರಿಗೆ ರಾಮನ್ ಅವರು ಆಕರ್ಷಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾದರು. 1905 ರಲ್ಲಿ ಬಿ. ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪ್ರಥಮ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಿ, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಭೌತ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಪದಕವನ್ನು ಪಡೆದರು.

ಸ್ನೋಹಿಮೆ

ರಾಮನ್ ಅವರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ಹಂತ ಮುಟ್ಟಿತು. ಅವರ ನಂತರದ ಮುಂದಿನ ಎಂ. ಎ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಗಿತು. ಅವರ ನಿಜವಾದ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಅರ್ಥಬಂದಿದ್ದು ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ದೆಸೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಭಾತಪ್ರಪಂಚ ಪ್ರತಿಕ್ಷಣದಲ್ಲೂ ರಾಮನ್ ಅವರಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದರ ಜತೆಗೆ ಸವಾಲೂ ಆಯಿತು. ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಹಾಗೇ ಇರಬೇಕೆಂಬುದು ಸೃಷ್ಟಿನಿಯಮ ಅನ್ನುವ ಜಡಮನೋಭಾವನೆ ಅವರಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ನಿಜವೇ ಆಗಿರಬಹುದು ಎಂದು ಒಪ್ಪಿದರೂ ಅದು ಬೇರೆ ಪಾತಕಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಏಕೆ ಇರಬಾರದು ಎಂಬ ಚಿಂತೆಗೆ ಚಿಂತನೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಆಳವಾಗಿ ಬೇರೂರಿತ್ತು. ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನೂ ಅನುಮಾನಗಳನ್ನೂ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಅವರಲ್ಲಿ ದಿನೇ ದಿನೇ ನಡೆದೇ ಇತ್ತು. ಸೃಷ್ಟಿ ಲಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಸುಪ್ತವಾಗಿರುವ ಹಲವಾರು ನಿಗೂಢ ಸತ್ಯಗಳ ಅವಿಷ್ಕಾರಗಳ ಹುಡುಕಾಟಕ್ಕೆ, ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ರಾಮನ್ ಅವರು ತೊಡಗಿಯೇ ಇದ್ದರು. ಅವರ ಆ ಚಿಂತನೆಗಳಿಗೆ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಫಲ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಅವರು ಬೆಳಕಿನ ಬಗೆಗೆ ಅನೇಕ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನೂ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನೂ ಕುರಿತು ಬರೆದ ಪ್ರಬಂಧದಿಂದ. ಆ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಭೌತ ವಿಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿದ್ದ ಲಾರ್ಡ್ ಕ್ಯಾಲೆ ಅವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರು. ಅವರು ಅದನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ, ಪ್ರಶಂಸಿಸಿ ರಾಮನ್ ಅವರಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದರು. ಅನಂತರ ಆ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳಾಗಿದ್ದ ಪ್ಯೂ|| ಜೋನ್ಸ್ ಅವರು ಲಂಡನ್ನಿನ 'ಫಿಲಾಸಾಫಿಕಲ್ ಮ್ಯಾಗೆಜಿನ್' ಎಂಬ ವಿಜ್ಞಾನ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ

ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಆ ಪ್ರಬಂಧವು ರಾಮನ್ ಅವರನ್ನು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಭೌತವಿಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ತೊಡಗುವಂತೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯ ಬಿಂದುವಾಯಿತು.

ರಾಮನ್ ಅವರು ಎಂ. ಎ. ಮುಗಿಸಿದ ತಕ್ಷಣ ಯೂರೋಪಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕಾಗಿ ಕಳುಹಿಸುವುದಾಗಿ ತಮ್ಮ ಗುರು ಪ್ಯೂ|| ಜೋನ್ಸ್‌ರು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಜೋನ್ಸ್‌ರ ಕನಸು ನನಸಾಗಲಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯ ದಕ್ಷಿಣ ಇಂಡಿಯಾದಲ್ಲಿನ ಜೀವನ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಒಗ್ಗಿಹೋಗಿದ್ದರಿಂದ ಯೂರೋಪಿನ ತೀವ್ರ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಭಿನ್ನ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಹೊಂದಲಾರ ಎಂದು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಷರಾ ಬರೆದಿತ್ತು. ಇಂಡಿಯಾದ ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದ, ಇನ್ನೂ ವಿಜ್ಞಾನ ರೂಪುಗೊಳ್ಳದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರಾಮನ್ ಅವರನ್ನು ಯೂರೋಪಿನ ವಿಜ್ಞಾನ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದ ಜೋನ್ಸ್‌ರ ಮಹೋದ್ದೇಶ ಕುಸಿದುಬಿತ್ತು. ಇಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರಾಮನ್ ಅವರನ್ನು ಪ್ಯೂ|| ಜೋನ್ಸ್ ಅವರು ಮದ್ರಾಸು ಸರ್ಕಾರದ 'ಸ್ವರ್ಧಾ ಪರೀಕ್ಷೆ'ಗೆ ಕೂರಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರು. 1907 ರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಕತ್ತಾ ನಗರದಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಧಾಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿನ ಇತಿಹಾಸ, ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಮದ್ರಾಸಿನ ಪ್ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿ ಕಾಲೇಜಿನಿಂದ ರಾಮನ್ ಅವರ ಎಂ. ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಫಲಿತಾಂಶ ಹೊರಬಿತ್ತು. ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯ ಎಂ. ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸು ಮಾಡಿರುವುದರ ಜತೆಗೆ ಇತಿಹಾಸ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯೂರೂ ಪಡೆಯಲಾರದಷ್ಟು ಅತ್ಯಧಿಕ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ದಾವಿಲೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ ಜೋನ್ಸ್‌ರಿಗೆ ಪರಮಾನಂದವಾಯಿತು. ತಮ್ಮ ಆನಂದವನ್ನು ಕಲ್ಕತ್ತಾದಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯನಲ್ಲಿ ತಂತಿಯ ಮೂಲಕ ಸುದ್ದಿ ಮುಟ್ಟಿಸಿ ಹಂಚಿಕೊಂಡರು.

1907 ರಲ್ಲಿ ರಾಮನ್ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದ ಅರ್ಥಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಜನರಲ್ ಆಗಿ ಕಲ್ಕತ್ತಾನಗರದಲ್ಲಿ ನೇಮಕಗೊಂಡರು. ಹುದ್ದೆ ಖಾತ್ರಿಯಾದೊಡನೆ ಲೋಕ ಸುಂದರಿ ಎಂಬ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು

ಮೆಚ್ಚಿ ಮೇ 6, 1907 ರಲ್ಲಿ ವಿವಾಹವಾದರು.

ರಾಮನ್ ಅವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ, ಅಂತಸ್ತು ಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದ ಬಂಗಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರುಗಳಲ್ಲಿ, ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಖಾರಕೂನರ ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುವ ಆದ್ದರಿಂದ ಸಂಪತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾತರಶಾಹೀಯ ಅಧಿಕಾರದೊಳಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಸಿಲುಕಿಸಿ ಹಿಸುಕಿಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರಿಗೆ ಕಿಂಚಿತ್ತೂ ಇಷ್ಟವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ರಾಮನ್ ಅವರು ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಕಲ್ಕತ್ತಾದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದೇ ತಮ್ಮ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಕೆಲಸದ ಬಿಡುವಿನ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಸಿದರು. ಅದಕ್ಕೋಸರವಾಗಿಯೇ 'ದಿ ಇಂಡಿಯನ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಫಾರ್ ದಿ ಕಲ್ಚಿವೇಶನ್ ಆಫ್ ಸೈನ್ಸ್' ಸಂಸ್ಥೆ ಸೇರಿದರು. ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ವಿದ್ವಾಂಸ ಸರ್ ಅಶುತೋಷ್ ಮುಖರ್ಜಿ ಮೊದಲಾದವರ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದರು.

ರಾಮನ್ ಅವರಲ್ಲಿದ್ದ ಶಿಷ್ಯ ಮತ್ತು ಶ್ರದ್ಧೆಗಳಿಂದಾಗಿ 1907 ಹಾಗೂ 1909 ಈ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾಗಿ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದರು, ಧ್ವನಿಕಂಪನಗಳನ್ನೂ ಸಂಗೀತೋಪಕರಣಗಳನ್ನೂ ಕುರಿತ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ. ಇಲ್ಲಿ ಅವರು ಬಹಳ ವರ್ಷಕಾಲ ಉಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. 1909 ರಲ್ಲಿಯೇ ಬರ್ಮಾದೇಶದ ರಂಗೂನಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ಅಲ್ಲಿ ರಾಮನ್‌ಗೆ ಮೇಲಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದವರು ಎಂದರೆ ಆಂಗ್ಲದ ಬಿಳಿಯರ ವಂಶದವರು. ಅವರು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಇಂಡಿಯಾದ ಜನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವರ್ಣಮತ್ತರ ತಾಳಿದ್ದವರು. ಅವರಿಂದ ರಾಮನ್ ಅವರಿಗೂ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಕಿರು ಕುಳವಾಯಿತು. ಆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ರಾಮನ್ ಅವರ ತಂದೆ 1910 ರಲ್ಲಿ ತೀರಿಕೊಂಡರು. ಆಗ ಆರು ತಿಂಗಳು ರಜದ ಮೇಲೆ ರಾಮನ್ ಮದ್ರಾಸಿಗೆ ಬಂದು ತಮ್ಮ ತಂದೆಯವರ ಉತ್ತರ ಕ್ರಿಯಾದಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ಆರು ತಿಂಗಳ ರಜದಲ್ಲಿ ರಾಮನ್ ಅವರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂರಲಿಲ್ಲ. ಮದ್ರಾಸು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಭೌತವಿಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಯೋಗ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ನಿತ್ಯ ಹೋಗಿ ತಮ್ಮ ಅಧ್ಯಯನ, ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದರು. 1910 ರಲ್ಲಿ ಅವ

ರನ್ನು ನಾಗಪುರಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿದುಬಂತು. ಮತ್ತೆ ಅವರು ರಂಗನಿಗೆ ಹೋಗುವ ಕೆಲಸ ತಪ್ಪಿದಾಗ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಖುಷಿಯಾಯಿತು. ಮದ್ರಾಸಿನಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ನಾಗಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಜನರಲ್ ಆಕೌಂಟೆಂಟ್ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾದರು. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಬಹಳ ವರ್ಷ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಂಗ್ಲದ ಬಳಿಯೂ ಅಲ್ಲಿಯೂ ವರ್ಣಮತ್ತರ ಕಕ್ಕು ತಿದ್ದ ದಿನಗಳು ಅವು. ನಾಗಪುರದಿಂದ ಮತ್ತೆ 1911 ರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಕತ್ತಾಗೆ ಬಂದರು. ಕಲ್ಕತ್ತಾ ಅವರ ಪಾಲಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಆತ್ಮೀಯ ಹಾಗೂ ಪ್ರೀತಿಯ ನಗರವಾಗಿತ್ತು. ತಮಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಬಂದಾಗ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಪಡೆದ ಅನುಭವವಾಗಿತ್ತು.

ಭೌತವಿಜ್ಞಾನ ಪೀಠಕ್ಕೆ

ಅರಿದು ಹಂಚಿಹೋಗಿದ್ದ ರಾಮನ್ ಅವರ ಸಂತೋಷವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ರೇಖೆಗಳಿಗೆ ಖಚಿತ ಸ್ವರೂಪ ಬರತೊಡಗಿದ್ದು ಇಲ್ಲಂದೀಚೆಗೆ. ನೌಕರ ಶಾಹೀಯಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರತನದ ಬದುಕು ಆವೇಳಿಗೆ ರಾಮನ್ ಅವರಿಗೆ ಬೇಡವಾಗಿತ್ತು. ಆವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ ಅಶುತೋಷ್ ಮುಖರ್ಜಿ ಅವರು ಕಲ್ಕತ್ತಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕುಲಸಚಿವರಾಗಿದ್ದರು. ದೇಶ ಪ್ರಗತಿ ಕಾಣಬೇಕಾದರೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮನೋಧರದ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಮುಖರ್ಜಿ ಅವರ ಭಾವನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು 1915ರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ವಿಜ್ಞಾನ ಕಾಲೇಜನ್ನು ತೆರೆದರು. ಆಗ ಭೌತವಿಜ್ಞಾನ ಪೀಠದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಹುದ್ದೆಗೆ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದ್ದರಿಂದ ಮುಖರ್ಜಿಯವರು ಯಾರನ್ನು ನೇಮಿಸುವುದು ಎಂದು ಹುಡುಕಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ತಾವು ಹಿಂದೆ ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡಿದ್ದ ರಾಮನ್ ಅವರೇ ಅದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹವೆಂದು ಮನಗಂಡು 1917ರಲ್ಲಿ ಆಹ್ವಾನ ಪತ್ರವನ್ನು ಕಳಿಸಿದರು. ರಾಮನ್ ಆಹ್ವಾನವನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಒಪ್ಪಿದರು. ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರೇಮ ಜಗತ್ತಾದ ಭೌತವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಮುಖರ್ಜಿಯವರ ಆಹ್ವಾನವನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ಮರಳಿದರು. ತಮ್ಮನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಭೌತವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರು.

ವಿಶ್ವಪರ್ಯಟನೆ

ಭೌತ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ರಾಮನ್ ಅವರು ಆಳವಾದ ಸಂಶೋಧನೆ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ತನಕ ನಡೆಸಿದ ಅವರ ಅಲೆಮಾರಿ ಜೀವನದ ನಡುವಿನ ಅಧ್ಯಯನ, ಪ್ರಯೋಗ, ನಿರ್ಣಯಗಳಿಗೆ ಖಚಿತ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕೊಡತೊಡಗಿದರು. ತಮ್ಮ ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಣೆಗಾಗಿ 'ಇಂಡಿಯನ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್' ಪ್ರಯೋಗ ಮಂದಿರವನ್ನೂ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಕಲ್ಕತ್ತಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಭೌತವಿಜ್ಞಾನದ ಪೀಠವನ್ನೂ ಬಳಸಿಕೊಂಡರು. ಮುಂದೆ 1919ರಲ್ಲಿ ತಾವೇ 'ಇಂಡಿಯನ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್' ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾದರು. ಇಂಡಿಯಾದ ವಿಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರ ಯುರೋಪಿಯನ್ ವಿಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರದೊಡನೆ ಸರಿ ಸಾಟಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಮಾಡಲು ರಾಮನ್ ಅವರು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಪ್ರಯೋಗ ಮಂದಿರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಆಸ್ಥೆ ರಾಮನ್ ಅವರಿಗುಂಟಾಯಿತು. ಅಶುತೋಷ್ ಮುಖರ್ಜಿಯವರ ಬಯಕೆಯಂತೆ ರಾಮನ್ ಅವರು 1921ರಲ್ಲಿ ಗ್ರೇಟ್ ಬ್ರಿಟನ್ನನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಬಂದರು. ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿ ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್ ಸಮುದ್ರದ ಅದ್ಭುತ ನೀಲವರ್ಣ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಿದ ಅವರು ಕಲ್ಕತ್ತಾಕ್ಕೆ ಮರಳಿ ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಬೆಳಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತರಾದರು.

ಅನಂತರ 1924ರಲ್ಲಿ ಕೆನಡಾ ದೇಶದಿಂದ ಬಂದ ಕರೆಗೆ ಒಗೊಟ್ಟು ಹೋಗಿ ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಬಂದರು. ಜಾಗೂ ಅಮೇರಿಕಾ ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರ, ನಾರ್ವೆ, ಡೆನ್ಮಾರ್ಕ್, ಜರ್ಮನಿ ಮುಂತಾದ ದೇಶಗಳೆಲ್ಲಾ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಬಂದರು. ಅಲ್ಲಿಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಂದಿರಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳನ್ನೂ ಸಂದರ್ಶಿಸಿ, ವಿಜ್ಞಾನದ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಬಂದರು.

ರಾಮನ್ ಪರಿಣಾಮ

1925 ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ರಷ್ಯಾದ ಆಹ್ವಾನದ ಮೇರೆಗೆ ಹೋಗಿಬಂದರು.

ಹೋದ ಕಡೆಯೆಲ್ಲಾ ಬೆಳಕಿನ ವೈವಿಧ್ಯ ವಿನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಶೋಧನೆಯ ನಿಕಷಕ್ಕೆ ಒಡ್ಡುವುದೇ ಆಗಿತ್ತು. ಕಲ್ಕತ್ತಾದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಯೋಗ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ

ವಾಗಿ ಬೆಳಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ನಡೆಸಿದ ಪರಿಣಾಮವು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಶುಕ್ರವಾರದ ದಿನ ಮಾರ್ಚ್ 16, 1928 ರಂದು ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಅವರ ಭಾಷಣದಿಂದ ಅದೊಂದು ರಾಮನ್ ಅವರ ಆತ್ಮ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ದಿನವಾಯಿತು. ಆ ಭಾಷಣದ ವಿಷಯ ಅವತ್ತು 'ಒಂದು ನೂತನ ವಿಸರಣೆ' ಎಂದು. ಆ ವಿಸರಣೆಯು ಅವರು ಬೆಳಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ನಡೆಸಿದ್ದ ಸಂಶೋಧನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅದು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಒಂದೇ ಬಣ್ಣದಂತೆ ಕಾಣುವ ಕೆಂಪು, ನೀಲಿ, ಹಳದಿ ಮೊದಲಾದ ಬೆಳಕಿನ ಕಿರಣದಂಡವನ್ನು ಅಶ್ರಗದ ಮೂಲಕ ಹರಿಸಿ ಒಂದು ಬಿಳಿತರೆಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಉಜ್ವಲ ಬಣ್ಣದ ಕೆಲವು ಗೆರೆಗಳು ಕಾಣುವುವು. ಅವೆಲ್ಲ ಮೂಲ ಬೆಳಕಿನ ಬಣ್ಣವೇ ಎಂಬಂತೆ ಭ್ರಮಿಸಿದರೂ ಬಣ್ಣದ ಛಾಯೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ತಾರತಮ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ, ಮೂಲಬೆಳಕು ಈ ವಿವಿಧ ಛಾಯೆಗಳ ಸಂಯುಕ್ತ ಅಶ್ರಗದ ಅದನ್ನು ಛೇದಿಸಿದ ಅಂದಂಗಾಯಿತು. ಈ ರೀತಿ ಛೇದನಗೊಂಡ ಒಂದೊಂದೂ ಘಟಕವೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅಲೆಯುಳ್ಳವುಳ್ಳದ್ದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದು ರೋಹಿತದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ತಲುಪಿದೆ. ಈಗ ಅದೇ ಬೆಳಕನ್ನು ಅಶ್ರಗದ ಮುಖಾಂತರ ಹರಿಸುವ ಮೊದಲು ಒಂದು ಪಾರದರ್ಶಕ ವಸ್ತುವಿನ ಮೂಲಕ ಸಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ ತರುವಾಯ ಅಶ್ರಗದ ಮೂಲಕ ಹರಿಸಿ ರೋಹಿತವನ್ನು ಅದೇ ಬಿಳಿ ತರೆಯಮೇಲೆ ಪಡೆದರೆ ಈ ಹೊಸ ರೋಹಿತದಲ್ಲಿ ಮೊದಲೇ ಇದ್ದ ಉಜ್ವಲ ಗೆರೆಗಳ ಜತೆಗೆ ಕೆಲವು ಹೊಸ ಗೆರೆಗಳು ಕೂಡ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ ಮೂಲ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಅಲೆಯುಳ್ಳದ್ದ ಬೆಳಕಿನ ರಶ್ಮಿಗಳಿದ್ದವೋ ಅವುಗಳ ಜತೆಗೆ ಬೇರೆ ಅಲೆಯುಳ್ಳದ್ದ ರಶ್ಮಿಗಳು ಸಹ ಉದ್ಭವಿಸಿವೆ ಅಂದಂಗಾಯಿತು. ಮೊದಲಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದೂರಿಯವ ಗೆರೆಗಳಿಗೆ ಸ್ಕೋಕ್ಸ್ ಗೆರೆಗಳೆಂದೂ, ಎರಡನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದೂರಿಯವ ಗೆರೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿ ಸ್ಕೋಕ್ಸ್ ಗೆರೆಗಳೆಂದು ಹೆಸರು ಇವರ ಡಕ್ಕೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ರಾಮನ್ ಗೆರೆಗಳೆಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಬಂತು. ಇದೇ ರಾಮನ್ ಪರಿಣಾಮ. ರಾಮನ್ ಗೆರೆಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ವಸ್ತುವಿನ ಅಣು ರಚನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ

ಮಾಹಿತಿ ದೊರೆಯುವುದು. ರಾಮನ್ ಅವರಿಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ 1929ರಲ್ಲಿ ನೈಟ್ ಪದವಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಗೌರವಿಸಿತು. ಅಂದಿನಿಂದ ಡಾ. ಸರ್. ಸಿ.ವಿ. ರಾಮನ್ ಎಂದೇ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯಾದರು. 1930 ರಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನೊಬೆಲ್ ಪಾರಿತೋಷಕ ಲಭ್ಯವಾಯಿತು. ಇಂಡಿಯಾದಲ್ಲಿನ ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಆದ್ಯಯುಗಪ್ರವರ್ತಕರಾದರು. ಸ್ಟೀಡನ್ ಗೆ ಹೋಗಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ ನೊಬೆಲ್ ಪಾರಿತೋಷಕ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಬಂದರು. 1930 ರಲ್ಲಿ ರಂಗೂನಿನ ರಾಮನ್ ಅಭಿಮಾನಿಗಳು ಬರುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಗೌರವಿಸಿದರು. ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಗೌರವಗಳು ಸಂದವು.

1924ನೇ ಇಸವಿ ಸರ್ ಅಶುತೋಷ್ ಮುಖರ್ಜಿಯವರ ಮರಣದ ಅನಂತರ ರಾಮನ್ ಅವರಿಗೆ ಕಲ್ಯಾಣ ಪರಿಸರದ ವಾತಾವರಣ ಬೇಸರ ತಂದಿತು. 1927 ರಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿನ 'ಇಂಡಿಯನ್ ಇನ್ ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಸೈನ್ಸ್' ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರಿಂದ 1933 ರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದರು. ಬಂದು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದರು. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಮಟ್ಟದ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕೆಂಬುದು ಅವರ ಧ್ಯೇಯೋದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಭೌತವಿಜ್ಞಾನದ ಒಂದು ಹೊಸ ವಿಭಾಗವನ್ನು ತೆರೆದರು. ಅದು ಪ್ರಪಂಚದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ರೋಹಿತ ಪ್ರಯೋಗ ಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆಂದು ಪರಿಗಣಿತವಾಯಿತು.

ರಾಮನ್ ಸಂಸ್ಥೆ

1934 ರಲ್ಲಿ ರಾಮನ್ ಅವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ 'ಇಂಡಿಯನ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಆಫ್ ಸೈನ್ಸ್' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಸಂಸ್ಥೆ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಯಿತು. ರಾಮನ್ ಅವರೇ ಅದರ ನೇತಾರರಾದರು. ಅದರ ಉದ್ದೇಶ, ಪ್ರಥಮದರ್ಜೆಯ ಸಂಶೋಧನ ಪ್ರಬಂಧಗಳ ಪ್ರಕಟಣೆ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಬಂಧದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಚರ್ಚೆಗೆ ಒಂದು ವೇದಿಕೆಯಾಗಿ ಒಂದು ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದು. ಅವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರ 1935 ರಲ್ಲಿ 'ಇಂಡಿಯನ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಆಫ್ ಸೈನ್ಸ್'ಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಹೊರಹೊಲೆಯದಲ್ಲಿ 24 ಎಕರೆ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಜಮೀನನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿತು. ಕೆಲವು

ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ರಾಮನ್ ಅವರು ಅದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ 'ರಾಮನ್ ಇನ್ ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್' ಗಾಗಿ 50 ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡರು. ತಮ್ಮ ಸಂಶೋಧನೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬೆರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿತು.

1933 ರಿಂದ 1939 ರವರೆಗೆ 'ಇಂಡಿಯನ್ ಇನ್ ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಸೈನ್ಸ್' ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದ ನಿರ್ದೇಶಕತ್ವಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವು ಸಮಿತಿಯ ಒಳಜಗಳಗಳಿಂದಾಗಿ ರಾಜೀನಾಮೆ ಇತ್ತರು. ಅಷ್ಟಾಗಿಯೂ 9 ವರ್ಷಗಳ ತನಕ ಅಲ್ಲಿಯ ಭೌತವಿಜ್ಞಾನ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿದ್ದರು. ಅನಂತರ ಆ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ 1948 ರಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತರಾದರು.

ರಾಮನ್ ಅವರು ಇರುವಂತನಕ ವಿಜ್ಞಾನವೇ ಅವರ ಉಸಿರಾಗಿತ್ತು. ಇಂಡಿಯಾದ ಪರಂಪರೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಅವರಿಗೆ ಅಪಾರ ಕಾಳಜಿ ಇತ್ತು. ನಿಸರ್ಗದ ಎಲ್ಲಾ ನಿಗೂಢತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸತ್ಯವನ್ನು ಹುಡುಕುವುದೇ ಅವರ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿತ್ತು.

ಇಂಡಿಯಾದ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿದ ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ ತಮ್ಮ ಪತ್ನಿ, ತಮ್ಮ ಫುಗ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ತಮ್ಮ ಆಸ್ತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನವೆಂಬರ್ 21, 1970 ರಂದು ಲೌಕಿಕವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದರು.

ಡಾ. ಸರ್ ಸಿ. ವಿ. ರಾಮನ್ ಸತ್ತರೂ ರಾಮನ್ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಾವಿಲ್ಲ. ಆಧುನಿಕ ಇಂಡಿಯಾದ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರು ರಾಮನ್ ಆಗಿ ಉಳಿದರು. ಮುಂದಿನ ನೂರಾರು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ, ಸಂಶೋಧಕರಿಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿ ಇಂಡಿಯಾದ ಅಸಾಧ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಚೈತನ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾಗಿ ಇಂಡಿಯಾದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ❧